

GALERIE SLOVÁCKÉHO MUZEA V MINULOSTI A SOUČASNOSTI

Šedesát let umění v budově bývalé vojenské zbrojnice

Milada Frolcová, Slovácké muzeum v Uherském Hradišti

Slovácké muzeum v Uherském Hradišti zaujímá v síti českých a moravských muzeí významné postavení. Již od svého vzniku v roce 1914 se profilovalo zaměřením na národopis a archeologii, později i výtvarným uměním a historií. Výzkumný a sběratelský záběr na celou národopisnou oblast Slovácka jej řadí mezi významné regionální instituce. Veřejnosti slouží několik objektů: hlavní budova ve Smetanových sadech, Galerie Slováckého muzea v Otakarově ulici, Cyrilometodějské centrum a Památník Velké Moravy ve Starém Městě, Muzeum lidových pálenic ve Vlčnově, Soubor lidových staveb – muzeum v přírodě v obci Topolná a volně přístupné archeologické lokality v Uherském Hradišti – Sadech, Starém Městě a Modré u Velehradu.

Základy umělecké sbírky Slováckého muzea byly položeny brzy po zahájení jeho činnosti. Přestože poměrně široká část aktivit byla orientována převážně na národopis a archeologii, nemohlo být výtvarné umění vyčleněno z tohoto procesu, kterému byli bezprostředně účastní jak sběratelé, tak i sami umělci (např. Joža Uprka, Stanislav Lolek, Ruda Kubíček). Nebylo tedy náhodou, že už v první muzejní expozici v roce 1914 dostalo výtvarné umění poměrně velký prostor. Všechny tyto souvislosti pak sehrály svou roli v dalším rozšiřování umělecké sbírky. Dokonce i v mezidobí let 1918–1931, kdy muzeum po vyklizení výstavních prostor v jezuitském klášteře setrvalo ve velmi provizorních podmínkách, zájem o výtvarné umění byl prostřednictvím mnoha nadšenců stále udržován různými způsoby (např. Klub přátel umění, který byl činný již od roku 1920, pomáhal v organizování přednášek a výstav). Prvními kustody byli jmenováni pro tuto část nazvanou „moderní umělecká galerie“ malíři Ruda Kubíček a Jiří Heřman. Snažili se nejen rozšiřovat sbírku o nová díla, ale také o evidenční práce, restaurování, realizovali výstavy apod. Zasloužili se o větší možnosti prezentace tvorby místních umělců, kteří v mnoha případech věnovali muzeu své dílo. Záslužnou pozornost poskytovali také začínajícím výtvarníkům, například Jaroslavu Melichárkovi nebo Vladislavu Vaculkovi, kteří si své rané tvůrčí pokusy mohli ověřovat na prvních veřejných vystoupeních, na autorských výstavách. Sympatické pracovní nadšení se z dnešního pohledu může jevit jako poněkud amatérský pokus o muzejní práci, ale právě z těchto snah vyrostl solidní základ, z něhož čerpáme dosud. Mnoho raných prací

1 Vilém Jůza (13. 6. 1930 Znojmo – 5. 3. 1998 Ostrava), historik umění, v roce 1955 nastoupil do Slováckého muzea, kde působil do roku 1965. V témže roce nastoupil do Krajské galerie výtvarného umění v Ostravě jako odborný pracovník a působil zde i po odchodu do důchodu.

Neznámý autor. Detail z veduty zobrazující vojenskou zbrojnici ve dvacátých letech 18. století. Fotoarchiv Slováckého muzea v Uherském Hradišti (dále Fotoarchiv SM UH).

tehdejších umělců by se ztratilo v čase, kdyby nebyly udržovány pravidelné kontakty podmiňované v mnoha případech i osobním přátelstvím. To také nepochybně sehrálo svou roli i v případech četných darů od místních soukromých majitelů. Jejich podpora se však projevovala i jinými způsoby, např. zapůjčováním výtvarných děl na výstavy, a vzhledem k omezeným finančním možnostem muzea také občasným finančním příspěvkem na nákup nových sbírek. Ke zvýšení prestiže výtvarného oboru ve Slováckém muzeu přispěla i velká Výstava Slovácka 1937, kde ve vyčleněné obrazárně byla ve dvou částech představena celoživotní tvorba Joži Uprky. Třicátá léta 20. století přinesla mnoho pozitivního. I když stále ještě přetrvávaly tendence z minulosti, kdy se výtvarná díla s národopisnou tematikou používala také jako doplňující materiál pro výstavy jiných oborů, dá se už v této době mluvit o uznávané pozici výtvarného oboru muzea.

V roce 1940 byla poprvé vyslovena myšlenka, aby se muzeum ucházelo o budovu bývalé vojenské zbrojnice, která byla v té době v majetku města. V prvotních záměrech se uvažovalo, že po přiměřené opravě by zde mohly být prostory pro obory umění, historie a archeologie. Tento nápad, bohužel, zapadl ve starostech, které s sebou přinášela právě probíhající druhá světová válka. Po jejím skončení se kustodové věnovali ošetřování sbírkových předmětů, ale zároveň s obdivuhodnou aktivitou pokračovali v předešlé činnosti výstavní, přednáškové, badatelské, včetně navazování nových kontaktů (např. s Národní galerií v Praze). Přirozený vývoj směřující k profesionálnímu stylu muzejní práce se nevyhnul ani oboru umění.

V roce 1955 nastoupil do Slováckého muzea historik umění

PhDr. Vilém Jůza¹ a vytvořil novou koncepci pro práci s uměleckým fondem. S ním přišla zcela nová etapa, v níž vědecké poznatky přinesly zásadní změny a současně se pozvedla úroveň realizovaných výstav, jejichž sled byl výsledkem časově širšího plánování. Ovšem asi nejvýznamnějším počinem Viléma Jůzy bylo získání budovy bývalé vojenské zbrojnice v Otakarově ulici č. 103, z níž chtěl vybudovat samostatnou

galerii výtvarného umění. V té době byla budova v naprosto dezolátním stavu. V roce 1958 byl zpracován projekt na rozsáhlou rekonstrukci, který řešil radikální přeměnu značně zchátralého barokního objektu. Za dobu své existence prošla budova zbrojnice řadou zásahů, které ji většinou dosti nešetrně přizpůsobovaly různým užitným

účelům. Už na samém počátku, mezi rokem 1721, kdy byl položen základní kámen a zpracovány první plány na výstavbu zbrojnice podle plánů dvojice císařských architektů Leandra Anguissoly² a Jacoba Albla³, a rokem dokončení 1723 došlo k mnoha změnám oproti původním nákresům (viz veduta z počátku 18. století). V konečném výsledku vznikla mohutná stavba, která se v půdorysné dispozici dvou pravouhle sevřených křídel spolu s prostorným nádvořím stala jednou z výrazných dominant městské aglomerace. Poměrně rozsáhlá stavba je řešena jako dvoukřídlé těleso s přilehlým čtvercovým nádvořím v zadním traktu. Na čelní straně fasády je dominantním prvkem vstupní portál zdobený vojenskými atributy, v opačném pohledu je levé křídlo doplněno půlkruhovou věží, v jejímž plášti je původní dřevěné schodiště spirálovitě vyběhající přes obě podlaží až do půdních prostor. Dokladem řemeslné zručnosti je trámový strop v prvním poschodí pravého křídla, a zvláště pozoruhodný je půdní prostor (dnes výstavní sál se stálou expozicí), kde je zachována barokní vazba krovů ve tvaru ondřejských křížů. Další významnou cenností je dochovaná nástěnná kartuše pocházející z dílny Baldassara Fontany.⁴ Původnímu účelu – vojenská zbrojnice – přestala budova sloužit již v polovině osmdesátých let 18. století v souvislosti se zrušením pevnosti a odchodu vojenské posádky z města. Po mnoha různých využitích (byly zde sklady, poštovní úřad / dodnes Hradišťané používají označení „stará pošta“/, sirotčinec, po druhé světové válce zde byly byty pro chudinu) se budova dostala ve 2. polovině 20. století do majetku Slováckého muzea, které zde vybudovalo novou galerii. Novodobým zhodnocením této historické památky byl záslužně zachován jeden z architektonických dokladů minulosti a také byl vytvořen zcela nový prostor pro jeden z vědních oborů Slováckého muzea. V neděli 21. října 1962 v 10.30 hodin proběhlo v nově opraveném objektu slavnostní zahájení tří nových

Josef Koudelka. Pohled na starou poštu, olej, plátno, nedatované. Fotoarchiv SM UH.

2 Leander Anguissola (10. 5. 1653 Travo u Piacenzy – 30. 8. 1720 Vídeň), císařský podplukovník, hlavní inženýr města Vídně a kartograf, grafik, mědirytec; studoval 5 let na Collegio dei Nobili v Parmě; sloužit začal v Brně v roce 1680; v roce 1683 doprovázel při obléhání Vídně dolnorakouského zemského zmocněnce pro obranu Otto Ehrenreicha hraběte Abensberg-Trauna do hor, kde připravovali obranu Vídně. Anguissola navrhl plán obležené Vídně v roce 1683 a také společně s Bartolomeem Camucciem půdorys opevnění (barevná ruční kresba). V roce 1684 byl jmenován na doporučení Trauna a polního maršála a městského plukovníka von Starhemberga jako nástupce J. Alexandra Reinera, stal se inženýrem města Vídně (roční plat 800 guldenů); v roce 1685 se stal kapitánem. V roce 1688 nakreslil Anguissola první plán regulující Dunaj z Höfleinu do Vídně (znovu předložen 1712 a 1717), ale nebyl

Zadní trakt nynější Galerie Slováckého muzea. Bez datace. Fotoarchiv SM UH.

Kameny z let 1650–1800 na nádvoří budoucí Galerie Slováckého muzea, 1959. Fotoarchiv SM UH.

realizován; pracoval na opeňovacích pracích v Brně (Špilberk), v Olomouci, Bratislavě. V roce 1699 je doložen jako císařský inženýr. V roce 1701 mu byl udělen titul podplukovníka, v téže roce se stal hlavním inženýrem a obdržel dům svého předchůdce Hohema na Wasserkunstabtei (kde také zemřel). V roce 1706 vytvořil spolu s Jakobem Marinonim plán města Vídně s předměstími (plán Anguissola-Marinoni). Od roku 1710 se podílel na vybudování vojenské inženýrské akademie, kterou založil v roce 1717 (první vojenská architektonická škola v říši, pravděpodobně podle vzoru bruselské akademie); Anguissola se stal jejím ředitelem, Marinoni jeho zástupcem a nástupcem po jeho smrti. V roce 1713 provedl Anguissola první regulaci řeky Dunaj.

3 Dále nejištěn.

4 Baldassare Fontana (26. 6. 1661 Chiasso – 6. 10. 1733 Chiasso), byl italský barokní sochař a štukatér působící na Moravě, v Polsku a v Itálii. Původem architekt pracující od 1688 s přestávkami až do své smrti na Moravě. Ve službách olomouckého biskupa Karla Lichtenštejna-Kastelkorna je doložen v roce 1688. Pracoval

výstav: Výtvarný život Slovácka od konce 19. století do současnosti z vlastních sbírek, Česká kresba ze sbírky Národní galerie a Památková péče. Bývalá vojenská zbrojnice byla poprvé představena veřejnosti jako nová galerie. 21. říjen 1962 lze považovat za jeden z těch významných okamžiků, které výrazně ovlivnily další vývoj muzea, a zvláště pak samotné disciplíny dějin umění.

Šedesátá léta by se dala charakterizovat jako neobyčejně plodná v celém rozsahu činnosti galerie. Výsledky, kterých bylo dosaženo (aktivity sbírkotvorné, výstavní, přednáškové, výzkumné), položily pro budoucnost tak silný základ, že z této podstaty mohlo být čerpáno i v existenčně kritických sedmdesátých letech 20. století. V období svého bouřlivé vývoje doznala umělecká sbírka značného rozšíření, a to nejen kvantitativního, ale hlavně kvalitativního. V systematickém postupu byly získávány artefakty, které jednak doplňovaly stávající vývojovou řadu, jednak ale zcela nově vytvářely další okruhy moderního umění 20. století. To se týká zejména kolekce kreseb a grafiky, která v ši-

Zadní trakt nynější Galerie Slováckého muzea, 1960. Fotoarchiv SM UH.

Rekonstrukce hlavního sálu v prvním patře současné Galerie Slováckého muzea v letech 1960–1962. Fotoarchiv SM UH.

rokem záběru mapuje nejen umění regionální, ale také bohatý záběr další české tvorby. Do sbírky se podařilo získat práce Josefa Čapka, Václava Špály, Jana Zrzavého, Rudolfa Kremličky, Jana Rambouska, Jana Trampoty, Ludmily Jiřincové, Ferdyše Duši a desítek dalších autorů, což z dnešního pohledu činí z tohoto fondu poměrně bohatý uměleckohistorický archiv. Po letech výrazného vzestupu se Galerie Slováckého muzea vlivem mnoha okolností a převážně v důsledku politicko-společenského vývoje dostala do útlumu, v němž určitou setrvačností přežívala. Po odchodu Viléma Jůzy do Ostravy se na pozici odborného pracovníka vystřídalá několik osobností (historička umění Jana Pyšná, v sedmdesátých letech 20. století krátkodobě prof. Miloslav Pojsl, dr. Jaroslav Zapletal), ale nikdo nepřevzal pomyslnou štafetu a nesetřval na pozici děle, aby obor někam posunul. V přízemí se kromě expozice lidové keramiky nacházel depozitář archeologie. Pouze první patro sloužilo oboru umění jako výstavní sály pro krátkodobé výstavy. Nastaly dokonce chvíle, kdy galerie bojovala

na biskupském hradě v Hukvaldech, Vyskově, a především v Kroměříži, kde vytvořil štukovou výzdobu sala terreny i prvního patra (nedochovala se). Dalším velkým zakazníkem byli premonstráti z Hradiska u Olomouce, pro něž vytvořil sochařskou výzdobu jak samotné kanonie (mj. knihovny), tak dekoraci venkovské rezidence v Šebetově a poutního kostela na Svatém Kopečku u Olomouce. Předpokládá se, že pracoval také na zakázkách v Krakově. Vytvořil velké množství cenných barokních štukových interiérů. Na mnoha zakázkách spolupracoval se svým bratrem Francescem a malířem Paolem Paganim. V jeho dílně se vystřídal široký okruh umělců, většina dnes zůstává neznámá, protože Fontana všechny zakázky vedl na své jméno. V Uherském Hradišti v roce 1708 vyzdobil svými štukami refektář ve františkánském klášteře a také barokní zbrojnici; v letech 1724–1730 pracoval na výzdobě kláštera na Velehradě. Jeho dílo ovlivnilo mnoho dalších moravských a polských umělců, například Filipa Sattlera. Fontana je pochován v kostele svatého Víta (San Vitale) v Chiassu (dnešní Švýcarsko).

Otevření Galerie Slovák-
kého muzea, 1962. Fotoar-
chiv SM UH.

o vlastní existenci, neboť se vyskytovaly i občasné úvahy o jejím zrušení. Na přelomu sedmdesátých a osmdesátých let si budova opět žádala novou rekonstrukci, ovšem snahy muzea se nesetkaly s potřebnou odezvou a podporou. Bylo sice provedeno odvlhčení zdiva, které řešilo zásadní problém celého objektu, ale k důkladné rekonstrukci došlo až na konci osmdesátých let. V letech 1989–1992 proběhly nejen základní stavební práce, ale výraznou změnu prodělaly i veškeré interiéry, které byly vybaveny novým osvětlením a výstavním mobiliářem. 26. června 1992 se mohli první návštěvníci přesvědčit, že rekonstrukce celé budově velmi prospěla. Kromě stálé expozice Výtvarné umění jihovýchodní Moravy, která byla nainstalovaná v přízemí, byla v prvním patře (v obou sálech) otevřena výstava Výtvarní umělci Uherskohradištska. Nastala nová etapa odborné práce. Do nového prezentačního programu byly zahrnuty výstavy českých, moravských, ale také zahraničních umělců. V renovovaném přízemí vznikl další výstavní sál, v němž byla instalována stálá expozice. Pod názvem Umění jihovýchodní Moravy zde byla soustředěna kolekce prací významných osobností regionu a Uherskohradištska, časově obsahující záběr od konce 19. století až po třetí čtvrtinu 20. století. V roce 1995 se podařilo rekonstruovat bývalý půdní prostor nad pravým křídlem budovy (k jeho využití byla po povodních v roce 1997 zvolena expoziční kolekce). Dalším obohacením se staly i doplňkové kulturní akce – koncerty, divadelní

Stálá expozice výtvarníků žijících na Slovácku, 1973. Fotoarchiv SM UH.

představení a žánrově různorodá vystoupení. Galerie Slovákého muzea opět ožila a stala se zajímavým kulturním centrem s bohatou nabídkou pro široké spektrum návštěvníků. Tato etapa však trvala pouhých pět let. Červencová povodeň roku 1997 se na budově podepsala zvláště citelným způsobem (Galerie Slovákého muzea byla nejpoškozenější památkově chráněnou stavbou v oblasti Moravy). Nová rekonstrukce si vyžádala náklady více než sedm milionů korun, na jejichž uhrazení se podílely nejen státní dotace, ale také nemalé dary od mnoha institucí i soukromých osob. Aby galerie mohla dále sloužit svému účelu, bylo nutno použít několika speciálních technologií. Opravená budova byla slavnostně otevřena 5. listopadu 1998 čtyřmi výstavami: v přízemí autorskou výstavou Otmara Olivy, v trémovém sále prvního patra se uskutečnila výstava Kontakty II, která představila severomoravské současné umění (poslední spolupráce s dr. Vilémem Jůzou; bohužel, nového otevření galerie se již nedožil, na jaře 1998 zemřel), v malém sále 1. patra byla prezentována keramika Marty Taberyové a v Ondřejském sále se uskutečnila autorská výstava Idy Vaculkové.

Vědní obor dějiny umění, který se ve svém počátku nesměle profiloval vedle dominantních disciplín Slovákého muzea (národopis, archeologie), si v poměrně dlouhém vývoji vydobyl opodstatněnou

Historička umění Marie Martykánová při práci se sbírkami v malém sále Galerie Slovákého muzea, 1979. Fotoarchiv SM UH.

svéprávnost a svými výsledky potvrzenou životaschopnost. Umělecká sbírka se rozrostla do bohatého konvolutu přesahujícího sedm tisíc sbírkových předmětů. Za podobu, kterou dnes má, vděčí několika generacím kustodů a kurátorů, jejichž možnosti, znalosti a osobní zaujetí zformovaly tento soubor výtvarných děl do dnešní podoby. Základní část fondu je zaměřena na oblast jihovýchodní Moravy. Mapuje umělecké aktivity od konce 19. století až do současnosti. Různými cestami se sem však dostal i materiál, který je časově mnohem starší (od 17. století) anebo svou proveniencí patří do jiných evropských zemí. Historicky nejvýznamnější předměty pamatují dávné doby královského města Uherského Hradiště a v době svého vzniku patřily k výzdobě místních kostelů, městské radnice či sídel okolních šlechtických rodů. V novodobých přírůstcích najdeme početné kolekce pocházející ze sbírek významných sběratelů či umělců. Ke zcela novodobé zajímavosti patří i nově založená sbírka medailí a drobné plastiky, která je spojena s deseti ročníky uherskohradištského symposia (mezi roky 1988–2009 se uskutečnilo deset ročníků Mezinárodního symposia lité medaile, plakety a drobné plastiky, od každého účastníka bylo do sbírky zařazeno jedno nebo i více prací). Autory více než stovky artefaktů jsou nejen čeští umělci, ale také tvůrci ze zahraničí.

Umělecká sbírka Slováckého muzea v Uherském Hradišti se za více než sto let své existence rozrostla do bohatého souboru dosahujícího 7607 kusů sbírkových předmětů. Naším cílem je, co nejvíce ji přiblížit širší veřejnosti, jednak na tematických výstavách (připomeňme výstavy *ex libris*, grafiky, Jana Konůpka, Ferdyše Duši, Idy Vaculkové apod.; v roce 2023 se uskuteční výstava ze sbírky Slováckého muzea Sport v umění), a také ve stálé expozici. V roce 2020 jsme začali s novým cyklem prezentace. „Využili“ jsme nepříznivého období, způsobeného koronavirovou pandemií, kdy se musely všechny kulturní instituce v České republice uzavřít. Nejprve proběhly poměrně náročné úpravy výstavního prostoru podkrovního Ondřejského sálu (bylo nainstalováno nové osvětlení, vyhovující nárokům kladeným na ochranu a prezentaci sbírkových předmětů apod., vymalováno, pořízen nový mobiliář) a posléze se přistoupilo k instalaci nové stálé expozice, jejíž koncepce prošla zásadní změnou.

Původní stálá expozice Umění jihovýchodní Moravy, občas obměňovaná, sloužila veřejnosti od roku 1992, kdy byla Galerie Slováckého muzea po více než tříleté rekonstrukci nově otevřena. Byla nainstalovaná nejprve v přízemí a v roce 1996 po vybudování nového výstavního prostoru přemístěna do podkroví (Ondřejský sál). Orientovala se především na umělce okruhu Sdružení výtvarných umělců moravských (SVUM), které oblast jihovýchodní Moravy zásadně ovlivnila zejména v 1. polovině 20. století. Dalším důležitým okruhem se stala tvorba umělců

působících v regionu v poválečném období, často spojených s působností Střední uměleckoprůmyslové školy v Uherském Hradišti. Po téměř třiceti letech jsme přistoupili k zásadní proměně a také do budoucna chystáme další změny a přicházíme se zcela novým pojetím stálé expozice. Umění zde nebude prezentováno jako něco historicky uzavřeného, ale jako živé svědectví, které je schopno nás bezprostředně oslovovat bez ohledu na časový odstup, kulturní nebo národní odlišnosti. První tříletý cyklus jsme nazvali Člověk a společnost I. Do konfrontace stavíme minulost a současnost prostřednictvím výrazných témat jako například víra, portrét, hra atd., která determinují člověka po celou dobu jeho existence.

Všechny výstavy, které pracovníci Slováckého muzea v budově galerie realizovali v roce 2022, byly věnovány 60. výročí vzniku galerie. Hned první výstava nazvaná Přírůstky 2012–2022 poskytla veřejnosti možnost nahlédnout pod pokličku odborné práce historiků umění a naznačila, jakým směrem je orientovaná sbírkotvorná činnost oboru umění. Od roku 2012 do roku 2022 přibýlo do sbírkového fondu umění 225 kusů sbírkových předmětů. V novodobých přírůstcích najdeme artefakty od významných českých a moravských umělců (M. Švabinský, A. Frolka, J. Heřman, L. Siegel ad.), díla autorů spjatých se Střední uměleckoprůmyslovou školou v Uherském Hradišti (Vladislav Vaculka, Miroslav Malina, Zdeněk Tománek, Jiří Vlach, Jan Kovářík, Tomáš Měšťánek, Josef Mžyk, František Hodonský, Oldřich Tichý ad.) nebo s mezinárodním sympoziem lité medaile a komorní plastiky. Výstavní kolekce Přírůstky 2012–2022 byla zaměřena především na současné výtvarné umění (zejména na práce bývalých absolventů Střední uměleckoprůmyslové školy v Uherském Hradišti). Částečně ji tvořily předměty získané prostřednictvím akvizic, většinu předmětů jsme však získali darem od autorů-umělců a sběratelů. Výstava Přírůstky dokumentovala velmi důležitou součást muzejní činnosti. Práce se sbírkami a péče o ně je zásadní, velmi důležitou, a přitom ne příliš zveřejňovanou součástí činnosti muzeí a galerií. Slovácké muzeum věnuje také těmto aktivitám poměrně pravidelně určitý prostor, většinou i jako připomínku významných mezníků v historii instituce, a to nejen ve své výstavní činnosti (výstavy Poklady muzea, cyklus Pohledy do sbírky, Co neodnesl čas, Přírůstky 2012 ad.), ale také formou výkladů v expozicích, přednášek pro veřejnost i prostřednictvím sociálních sítí (internet, Facebook). Stávající výstava věnovaná 60. výročí otevření galerie navázala na tyto aktivity.

Slovácké muzeum patří mezi příspěvkové organizace Zlínského kraje a jeho finanční možnosti pro akvizice čtyř oborů jsou limitující. Získání každého předmětu nejen pro obor výtvarného umění považujeme proto za velký úspěch. K pozitivnímu

vývoji umělecké sbírky přispívá také koncepčnost výstavního programu galerie (připomeňme např. výstavy absolventů Střední uměleckoprůmyslové školy kolektivní i autorské, tematické, věnované významným rodákům apod.), v němž se odráží i úroveň interní práce instituce. Roční výstavní programy jsou zpracovávány s důrazem na kvalitu, časový a vývojový záběr. Prostorové možnosti Galerie Slováckého muzea, její vybavení a reprezentativní vzhled dovoluje navazovat spolupráci s významnými uměleckými osobnostmi. Ve spektru dalších kulturních aktivit (koncertů, besed, přednášek) kromě metodické pomoci (pro soukromé majitele a instituce, odborné konzultace se studenty aj.) je programově zaměřována pozornost také na mládež v různých věkových kategoriích (přednášky, komentované prohlídky výstav, tvořivé programy). Slovácké muzeum patří k předním českým muzeím, pečuje o důležitou složku národního a do jisté míry i evropského dědictví. Vychází nejen z tradičních a osvědčených poznatků své dlouhodobé historie, ale stále hledá možnosti dalšího obohacení a rozšíření své činnosti. Obor výtvarného umění zde má svébytné postavení a výsledky srovnatelné s ostatními samostatnými galeriemi.

Prameny:

Přírůstková kniha oboru umění.
Archiv Slováckého muzea v Uherském Hradišti.

Literatura:

JŮZOVÁ, Alena a JŮZA, Vilém. *Uherské Hradiště: monografie o stavebním a uměleckém vývoji města*. Velehrad: Ottobre 12, 2003. 82 s., [45] s. obr. příl.
MARTYKÁNOVÁ, Marie. Odešel PhDr. Vilém Jůza. *Slovácko* 40, 1998, s. 288–292.
MARTYKÁNOVÁ Marie a FROLCOVÁ, Milada. *Galerie Slováckého muzea*. Uherské Hradiště: Slovácké muzeum, 1999. 107 s.

Elektronické zdroje:

Leander Anguissola. [online]. [cit. 2022-11-29]. Dostupné z: <https://www.geschichtewiki.wien.gv.at/index.php?curid=23542>.
Baltazar Fontana. [online]. [cit. 2022-11-29]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Baltazar_Fontana.

PhDr. Milada FROLCOVÁ, (n. 1962), odborná pracovnice oddělení dějin umění Slováckého muzea v Uherském Hradišti. Zabývá se současným uměním se zaměřením na absolventy zlínské Školy umění a Střední uměleckoprůmyslové školy ve Zlíně a Uherském Hradišti.

Galery of Moravian Slovak Museum at Present and in the Past Sixty Years of Art in the Former Military Armoury Building

Abstract

Galery of Moravian Slovak Museum in Uherské Hradiště is based in a baroque building of former military armoury from 1723 which was built according to the plans of Jacob Albl and Leandr Anguisola. Although there were several deviations from the plans during its construction an interesting building consisting of two wings with two floors was built. Up to 1782 the building's purpose was to protect the town, o the beak of 18th and 19th centuries the building served as a post office (the name "Old Post Office" is used up to these days). During WW I, the building was used by the army and later on as a home for poor people.

In 1995 Dr Vilém Jůza – an art historian – became the director of Moravian Slovak Museum and he decided to build up a gallery of fine arts. In 1958 he took over a very dilapidated building which was threatened with demolition from the town. In just four years he managed to build a very dignified object for presentation of fine arts. The Gallery of the Moravian Slovak Museum has been opened for the public since October 21, 1962. It has gone through several phases of development since the time. It was newly reconstructed in the period between 1990–1992 and again five years later after the flood in 1997 during which the whole building was seriously damaged, and a costly reconstruction saved the building for the future.

Currently the Gallery of Moravian Slovak Museum has three exhibition halls for short term exhibitions and one (in the original loft space) serves as a permanent Exhibition of the Art of South-East Moravia / Man and Society I. Exhibition programs consist of a broad spectre of many art disciplines, periods of time and provenance.

Key words: Uherské Hradiště, Moravian Slovak Museum, gallery, fine arts, history, exhibition

Galerie des Museums der Mährischen Slowakei in Vergangenheit und Gegenwart Sechzig Jahre Kunst im Gebäude des ehemaligen Waffenlagers

Zusammenfassung

Die Galerie des Museums der Mährischen Slowakei in Uherské Hradiště hat ihren Sitz im Barockgebäude des ehemaligen Zeughauses aus dem Jahr 1723, das nach Plänen von Jacob Albl und Leander Anguissola errichtet wurde. Auch wenn es im Lauf des Baus zu verschiedenen Abweichungen von den ursprünglichen Bauzeichnungen kam, entstand direkt an der Stadtmauer anliegend ein interessantes Gebäude mit zwei Flügeln und zwei Geschossen. Bis 1782 diente es zum Schutz der Stadt, zur Wende des 18. und 19. Jahrhunderts hatte hier das Postamt seinen Sitz (bis heute wird der Name „Zur alten Post“ verwendet), den ersten Weltkrieg über nutzte das Heer die Räume, später diente es als Wohnhaus für die Stadtarmen.

Im Jahr 1955 trat im Museum der Mährischen Slowakei der Kunsthistoriker PhDr. Vilém Jůza als Direktor an und er entschied sich, eine Galerie für bildende Kunst aufzubauen. Von der Stadt übernahm er 1958 das stark baufällige Gebäude, dem der Abriss drohte. In nur vier Jahren gelang es ihm, einen würdigen Ort zur Präsentation bildender Kunst zu schaffen. Seit dem 21. Oktober 1962 dient die Galerie des Museums der Mährischen Slowakei der Öffentlichkeit. Seitdem durchlief sie mehrere Entwicklungsetappen. In den Jahren 1990–1992 wurde das Gebäude neu rekonstruiert. Nach fünf Jahren erlitt es beim Hochwasser von 1997 schwere Gesamtschäden und die aufwändige Instandsetzung war im Grunde eine Rettungsaktion für die Zukunft.

Zur Zeit stehen der Galerie drei Ausstellungssäle für Sonderausstellungen zur Verfügung und ein Saal (im ursprünglichen Dachboden) dient für die ständige Ausstellung Südostmährische Kunst / Mensch und Gesellschaft I. Die Ausstellungsprogramme werden in einem breiten Fächer

an bildnerischen Disziplinen aus verschiedenen Perioden und von unterschiedlicher Provenienz zusammengestellt.

Stichwörter: Uherské Hradiště, Museum der Mährischen Slowakei, Galerie, bildende Kunst, Geschichte, Ausstellungen